

Mål T-274/01

Valmont Nederland BV mot Europeiska gemenskapernas kommission

”Statligt stöd — Begrepp — Fördel — Försäljningspris på mark —
Finansiering av parkeringsplats”

Förstainstansrättens dom (fjärde avdelningen i utökad sammansättning) av den
16 september 2004 II - 3150

Sammanfattning av domen

1. *Statligt stöd — Begrepp — Rättslig karaktär — Tolkning utifrån objektiva kriterier — Domstolsprövning — Räckvidd*
(Artikel 87.1 EG)
2. *Statligt stöd — Begrepp — Försäljning av mark av en offentlig myndighet på förmånliga villkor — Omfattas — Bedömningskriterier — Marknadspris — Metod för att fastställa marknadspriset*
(Artikel 87.1 EG)

3. *Statligt stöd — Administrativt förfarande — Nationella åtgärder som genomförts utan att ha anmälts — Möjlighet för kommissionen att rikta ett föreläggande till den berörda medlemsstaten för att erhålla de upplysningar som den anser nödvändiga — Beslut som kommissionen fattat, utan att rikta ett föreläggande, på grundval av upplysningar som den anser vara ofullständiga — Otillåtet*
(Rådets förordning nr 659/1999)
4. *Statligt stöd — Kommissionens undersökning — Möjlighet för kommissionen att anlita utomstående värderingsmän — Ansvar för att undersöka huruvida det föreligger ett stöd överförs på värderingsmännen — Otillåtet*
(Artikel 87.1 EG)
5. *Talan om ogiltigförklaring — Grunder — Grunder som kan åberopas mot ett beslut av kommissionen rörande statligt stöd — Grunder som inte åberopats under ett granskningsförfarande avseende stödet i fråga — Åtskillnad mellan rättsliga grunder, vilka kan åberopas, och faktiska grunder, vilka inte kan åberopas*
(Artiklarna 88.2 EG och 230 EG)
6. *Statligt stöd — Begrepp — Åtgärder som avser att ersätta kostnader för allmännyttiga tjänster som ett företag har åtagit sig att utföra — Omfattas inte — Villkor — Klart definierade skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster — De kriterier på grundval av vilka ersättningen beräknas skall vara fastställda på ett objektivt och öppet sätt — Ersättningen begränsas till kostnaden — När företaget inte har valts ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande skall ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av kostnaderna för ett genomsnittligt företag i branschen*
(Artikel 87.1 EG)

1. Begreppet statligt stöd är av juridisk beskaffenhet och skall tolkas utifrån objektiva kriterier. Av denna anledning skall gemenskapsdomstolarna, i princip och med beaktande av såväl de konkreta omständigheterna i målet som den tekniska eller komplicerade karaktären av de bedömningar som kommissionen har gjort, utöva en fullständig kontroll i frågor som avser huruvida en åtgärd faller inom tillämpningsområdet för artikel 87.1 EG. Undantag från denna princip görs emellertid när det rör sig om komplicerade ekonomiska bedöm-

ningar, varvid domstolsprövningen begränsas.

(se punkt 37)

2. Åtgärder som på olika sätt minskar de kostnader som normalt belastar ett företags budget, och som därigenom liknar

en subvention, utgör förmåner i den mening som avses i artikel 87.1 EG, såsom bland annat tillhandahållande av varor eller tjänster på förmånliga villkor. En tillämpning av denna princip på ett offentligt organs försäljning av mark till ett företag innebär att det måste fastställas huruvida försäljningspriset inte hade kunnat erhållas av förvärvaren på normala marknadsmässiga villkor. När kommissionen i detta syfte granskar expertutlåtanden som har upprättats efter transaktionen i fråga, åligger det den att jämföra det pris som faktiskt har betalats med de priser som har angivits i de olika expertutlåtandena, och att bedöma huruvida det pris som har betalats skiljer sig så mycket från det pris som angivits i dessa utlåtanden att det finns anledning att dra slutsatsen att det föreligger en förmån. Metoden möjliggör att hänsyn tas till den osäkerhet som ett fastställande i efterhand av ett sådant marknadspris kan innebära.

den berörda medlemsstaten, även genom ett föreläggande, för att erhålla dessa upplysningar.

Om kommissionen, trots att den anser att den inte har tillräckliga upplysningar, inte har utnyttjat sin behörighet att rikta förelägganden, saknar den möjlighet att motivera ett beslut, vilket har antagits endast på grundval av dessa upplysningar, med hänvisning till att de upplysningar den förfogar över är ofullständiga.

(se punkterna 55–60)

(se punkterna 44 och 45)

3. Förordning nr 659/1999, vilken vid sitt ikraftträdande i princip blev tillämplig på samtliga pågående administrativa förfaranden vid kommissionen, bekräftar att om kommissionen, när den undersöker nationella åtgärder som inte har anmälts och som kan utgöra olagligt statligt stöd, bedömer att den inte har tillgång till alla upplysningar som behövs för att fatta ett avgörande i frågan, kan den vända sig till

4. Även om kommissionen får anlita utomstående värderingsmän för att bedöma huruvida det föreligger ett stöd, vilket den för övrigt inte är skyldig att göra, är den inte befriad från skyldigheten att göra en bedömning av det utlåtande som blir resultatet av deras arbete. Ett sådant utlåtande har under alla omständigheter endast relevans såvitt avser dess objektiva innehåll, och inte såvitt avser de påståenden utan stöd som det kan innehålla. Det huvudsakliga och ovillkorliga ansvaret för att, med förbehåll för gemenskapsdomstolarnas kontroll, säkerställa att artikel 87 EG iakttas och

att artikel 88 EG genomförs ligger nämligen på kommissionen, och inte på nämnda värderingsmän.

gynnas ekonomiskt och således inte har som verkan att dessa företag får en mer fördelaktig konkurrensställning än konkurrerande företag.

(se punkterna 71 och 72)

5. Lagenligheten av ett beslut av kommissionen om statligt stöd skall bedömas mot bakgrund av den information som kommissionen kunde ha tillgång till när den antog beslutet. Denna princip får till följd att även om ingenting hindrar sökanden från att till stöd för sin talan om ogiltigförklaring av ett sådant beslut anföra en rättslig grund som den inte, i egenskap av berörd part, har anfört under det formella granskningsförfarandet, kan denne däremot inte åberopa faktiska omständigheter som kommissionen inte har känt till och som sökanden inte har upplyst kommissionen om under granskningsförfarandet.

(se punkterna 38 och 102)

6. En statlig åtgärd omfattas inte av artikel 87.1 EG i den mån som åtgärden skall anses utgöra ersättning som motsvarar ett vederlag för tjänster som de mottagande företagen har tillhandahållit för att fullgöra skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster, när åtgärden i själva verket inte innebär att dessa företag

För att det i ett konkret fall skall kunna anses att en sådan ersättning inte utgör statligt stöd, måste ett visst antal villkor vara uppfyllda. För det första skall det mottagande företaget faktiskt ha ålagts skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, och dessa skyldigheter skall vara klart definierade. För det andra skall de kriterier på grundval av vilka ersättningen beräknas vara fastställda i förväg på ett objektivt och öppet sätt, på så sätt att det kan undvikas att ersättningen medför att det mottagande företaget gynnas ekonomiskt i förhållande till konkurrerande företag. För det tredje får ersättningen inte överstiga vad som krävs för att täcka hela eller delar av de kostnader som har uppkommit i samband med skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid har erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av dessa skyldigheter. För det fjärde skall, när det företag som ges ansvaret för att tillhandahålla de allmännyttiga tjänsterna i ett konkret fall inte har valts ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande, storleken av den nödvändiga ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag som är adekvat utrustat för att fullgöra den allmännyttiga tjänst

som ålagts det skulle ha åsamkats vid fullgörandet av dessa skyldigheter, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid skulle ha erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av dessa skyldigheter.

Härav följer att när ett företag har ett åliggande genom att tillåta utomstående att på olika sätt, regelbundet och avgiftsfritt, använda dess parkeringsplats, på grundval av ett avtal som ett lokalt organ ingått såväl i det allmännas som i de berörda utomståendes intresse, och en

del av den finansiering som beviljats av det lokala organet för anläggandet av denna parkeringsplats faktiskt gynnar detta företag, har kommissionen inte rätt att omgående fastslå att denna del av finansieringen med nödvändighet är till företagets fördel, utan den skall först undersöka, mot bakgrund av de upplysningar som den har tillgång till, huruvida denna del av finansieringen kan betraktas som ett faktiskt vederlag för företagets åliggande.

(se punkterna 129–133)